

Atpakaļ Eiropā: parlamentārisms Latvijā pēc neatkarības atjaunošanas

Dr. Ivars Ījabs, LU, ijabs@lu.lv

LR Saeima salīdzinājumā: *National Legislatures Survey, 2009* (158 parlamenti)

Parliamentary Powers Index Scores by Country,
in Order of Scores

COUNTRY	PPI
Parliament of the Federal Republic of Germany	0.84
Parliament of Italy	0.84
Great State Assembly of Mongolia	0.84
Parliament of the Czech Republic	0.81
Parliament of Greece	0.81
Assembly of the Republic of Macedonia	0.81
National Assembly of Bulgaria	0.78
Parliament of Croatia	0.78
Parliament of Denmark	0.78
Parliament of Latvia	0.78
Parliament of Lithuania	0.78
States-General of the Netherlands	0.78
Turkish Grand National Assembly	0.78
Parliament of the United Kingdom	0.78
Assembly of Albania	0.75
Federal Parliament of Belgium	0.75

Salīdzinājuma parametri:

Ietekme uz izpildvaru: 7/9

Institucionālā autonomija: 6/9

Specifiskās kompetences: 7/8

Institucionālās spējas: 5/6

Pirmais un otrais parlamentārisma periods: salīdzinājums

- Leģislatūras periods
- Satversmes tiesa
- Partiju sistēma
- Profesionalizācija
- Sabiedriskās domas ietekme
- “Ekspertokrātija” un izpildvaras prioritāte
- Eiropēizācija

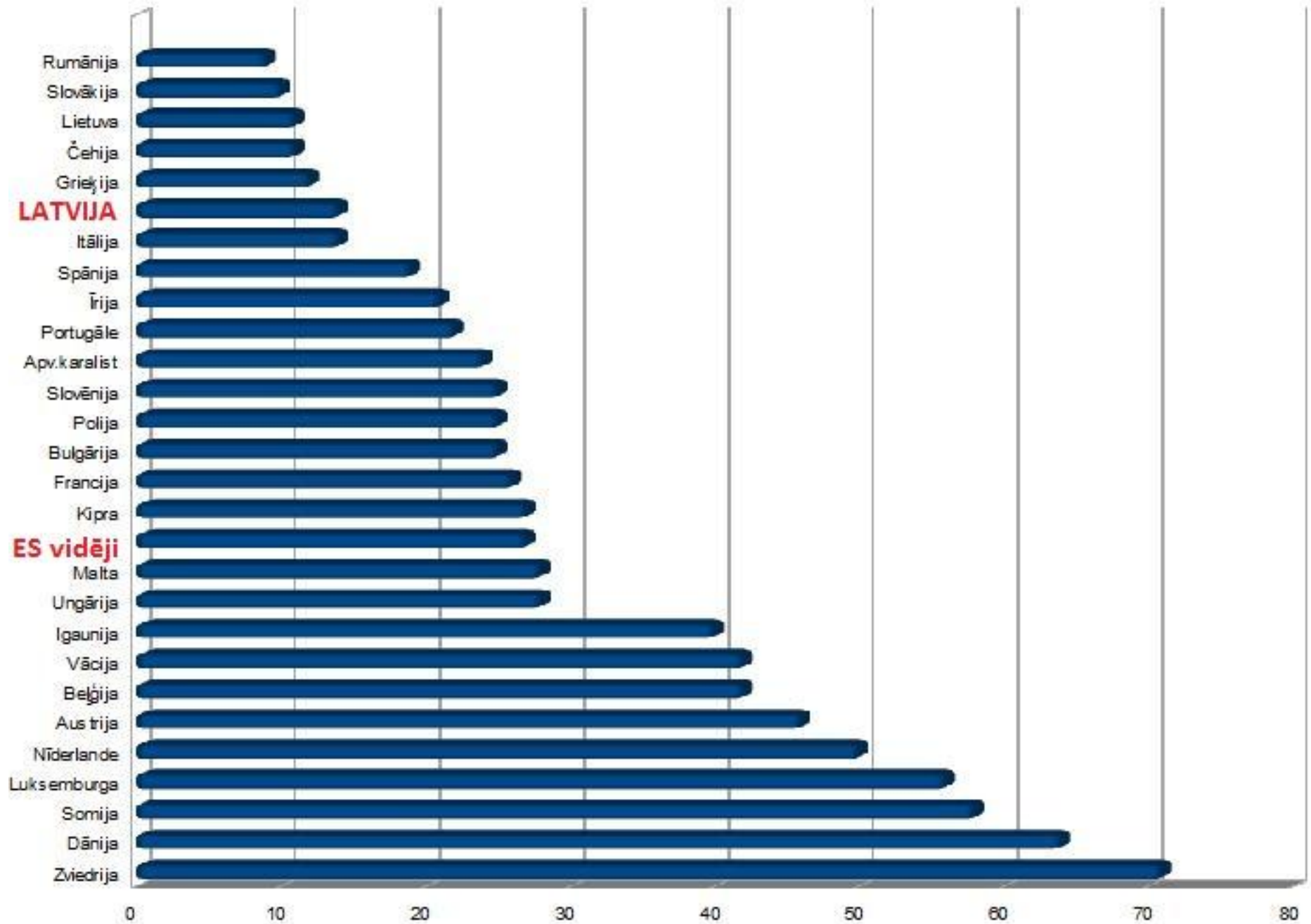
Likumprojekti un to iesniedzēji: 5. - 9. Saeima

Saeima	Likumprojekti kopā	Deputāti	Saeimas komisijas	MK	% no visiem	Valsts Prezidents	1/10 pilsoņu
5.	839	182	177	472	56	8	-
6.	1337	374	244	715	53	4	-
7.	1442	305	199	935	65	2	1
8.	1796	372	191	1241	69	2	-
9.	1993	294	292	1405	70	2	-

ES un dalībvalstu parlamenti

- “Delora mīts” (1988) - 80% likumdošanas ekonomikas jomā veidos Briselē
- ES likumdošana dalībvalstu parlamentos – negrozāmas paketes
- Jaunās dalībvalstis: *acquis communautaire*
=> **demokrātijas deficīts**
- Lisabonas līgums: “politiskais dialogs” un subsidiaritāte

Uzticēšanās parlamentiem Eiropas Savienībā (Eurobarometer, 2011)

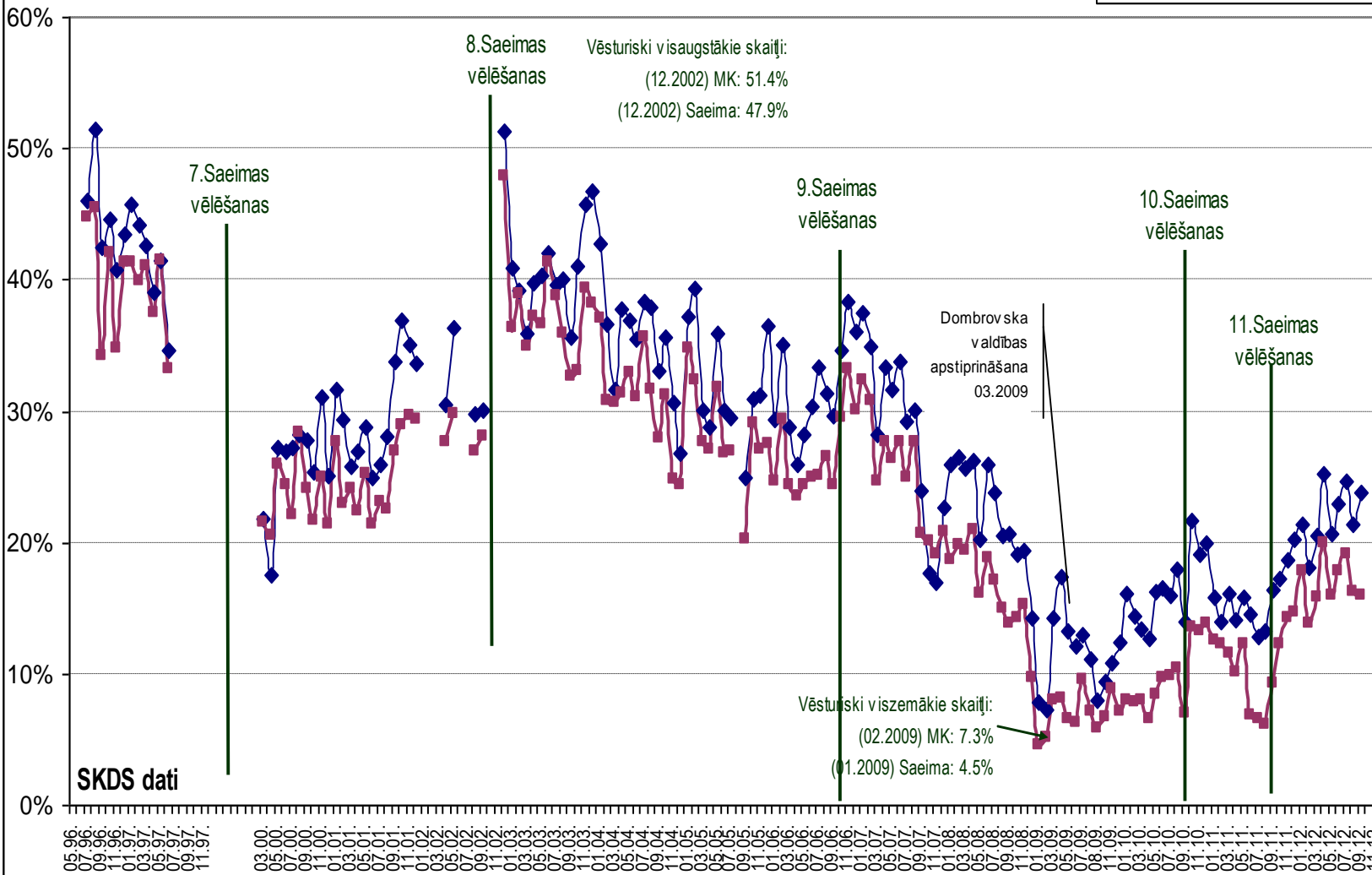

Uzticēšanās līmenis Saeimai un Ministru Kabinetam kopš 05.1996

grafikā redzams to respondentu īpatsvars procentos, kuri ir pauduši uzticēšanos

(visi respondenti)

- ◆ Ministru kabinets
- Saeima

Plebiscitārā demokrātija – kā parlamentārisma korekcija vai noliegums?

- Deputātu pilnvaru ierobežošana: liegums mainīt frakcijas, atteikšanās no aizklātajiem balsojumiem, imunitātes u.c.
- 10 000 pilsoņu kolektīvie iesniegumi, tautas tiesības atlaist Saeimu, tautas nobalsošanu skaita pieaugums kopš 2007. gada u.c.

Parlaments – kā pilsoņu pilnvarnieks vai rokaspuisis?

Paldies